

el divan al pati | JOAN GIBERT

L'angoixa

Fa un segle, Freud, prestigiós neuròleg vienès i posterior inventor de la psicoanàlisi, va escriure que l'angoixa és la reacció del jo enfront d'una situació de perill real o imaginària

L'angoixa és, segons el psicoanalista Jacques Lacan, l'únic afecte que no enganya. L'experiència clínica constata que bona part de demandes d'anàlisi parteixen d'alguna situació que angoixa el subjecte. Heu estat mai angoixats? En recordeu el motiu i el context en el qual va aparèixer? Us heu preguntat mai què és l'angoixa? En les properes línies intentaré una aproximació al tema. Una de les coses que convé subratllar és que es tracta d'un afecte fonamental de l'ésser humà.

Els animals s'espanten i anticipen situacions de perill però no s'angoixen. L'angoixa és el senyal d'alarma del sistema psíquic humà, de la mateixa manera que el dolor ho és del somàtic. Mentre que el dolor d'un queixal ens du al dentista i el mal de panxa, al metge, l'angoixa demana ser escoltada, malgrat que, massa sovint, se la fa callar. És força freqüent, i comprensible, tractar l'angoixa amb fàrmacs. Ningú vol patir per patir, i el recurs a la medicació és una opció. Res a dir-hi si no fos que l'angoixa no és cap malaltia sinó un senyal d'alerta d'alguna cosa que no va. De la mateixa manera que un calmant ens alleugera el dolor però no cura el queixal, els tranquil·litzants i ansiolítics no curen la causa de les nostres angoixes. Què és allò que ens angoixa?

Fa un segle, Freud, prestigiós neuròleg vienès i posterior inventor de la psi-

coanàlisi, va escriure que l'angoixa és la reacció del jo enfront una situació de perill real o imaginària. Es tracta d'una definició que mostra nítidament dues funcions de l'angoixa. Tant l'una com l'altra permeten que l'ésser humà s'orienti en la selva de la vida i eviti les situacions de perill.

- Val la pena no perdre de vista que tota angoixa té una causa susceptible de ser desxifrada. Tant és així que resulta apassionant, i gratificant, verificar el poder curatiu que es deriva de l'obtenció del saber que conté.

Les similituds, entre una i altra, comencen i acaben aquí. Mentre que la primera ens advertiria del perill real de caure per un precipici o tenir un accident, la segona es fonamentaria en qüestions purament imaginàries. Hi ha una mena de tendència a considerar molt raonables les pors induïdes per situacions de perill real i a minimitzar i ridiculitzar les que no tenen una causa objectiva. Poca broma. Cal tenir present que en aquests ca-

sos el subjecte pateix doblement, del sofriment que no el deixa viure i de la incomprensió dels qui l'envolten. És força freqüent, en situacions de baixa laboral, que s'accepti que algú s'ha de quedar a casa si s'ha trencat una cama, encara que fos esquiant. Allò que no s'accepta tant bé és que algú es quedi a casa adduint atacs d'ansietat o d'angoixa i, encara menys, si se li recomana que practiqui esport, passegi o realitzi activitats lúdiques. Anem a pams. En aquests casos no resulta gens senzill destriar el gra de la palla. Al cap i a la fi, cos i psique es presenten tan unides que allò que succeeix a l'un repercuteix en l'altre. És per això que les manifestacions d'aquest estat psíquic, que anomenem angoixa, s'experimenten a nivell somàtic. Sensacions de malestar a l'estómac, dificultats en la respiració, taquicàrdies, sudoració i pèrdua del control d'esfínters en serien una petita mostra. Tots aquests símptomes corporals no són sinó un intent d'alleugerir la tensió i excitació associades a la situació angoixant. Per a algú, l'angoixa pot ser induïda per la por de ser abandonat o deixat de banda. Per a un altre, l'angoixa pot venir associada al temor de tenir un accident, o de perdre algun ésser estimat. Sovint, però, la causa de l'angoixa apareix com un enigma per al propi subjecte que la pateix.

Per tal de no perdre'ns enmig d'aquest mar de conceptes intentaré il·lustrar-ho

amb un exemple extret de la vida quotidiana. Anem conduint tranquil·lament mentre conversem amb l'acompanyant, de sobte un gos creua la carretera davant nostre. L'angoixa, associada al perill a patir un accident i perdre la vida, provoca una acceleració del ritme cardíac i fa que immediatament reaccionem i maniobrem per evitar o minimitzar l'impacte. Es tracta d'una reacció reflexa, una reacció que esdevé sense pensar. Si ens haguéssim trobat sota els efectes de l'alcohol o d'ansiolítics que disminueixen l'angoixa, la resposta s'hauria alentit i la possibilitat de tenir un accident hauria augmentat considerablement. Ens cal saber que no hi ha angoixa sense causa i que la ingesta de tranquil·litzants i ansiolítics no la cura. La poden adormir, però, com hem vist en l'exemple precedent, al preu d'una pèrdua de reflexos que podria dur a un resultat pitjor.

Sense arribar tan lluny podem observar com, amb certa freqüència, la medicació excessiva produeix inapetència sexual, impotència, estats de confusió i, molt sovint, addicció al fàrmac. Val la pena no perdre de vista que tota angoixa té una causa susceptible de ser desxifrada. Tant és així que resulta apassionant, i gratificant, verificar el poder curatiu que es deriva de l'obtenció del saber que conté.

PUBLICITAT

Comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra
C/ Ferran Arasa, s/n - Valls (Alt Camp)

Ja ha entrat en funcionament la nova comissaria de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra a Valls. L'equipament té una superfície total construïda de 2.295 m² i acull les

dependències de l'Àrea Bàsica Policial de l'Alt Camp. La posada en servei d'aquest nou equipament permet donar una millor cobertura en seguretat a la població de la comarca de l'Alt Camp.

Inversió total: 4.214.133 €

146001571901w

Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

per la
seguretat

som-hi